

Canllaw i Gyflogwyr

Cyflogi Ymarferwyr Dysgu Seiliedig ar Waith

Ebrill 2017

Cynnwys

1.0 Cyflwyniad

2.0 Pwy sydd angen cofrestru gyda CGA a sut maent yn cofrestru?

2.1 Pwy sydd angen cofrestru?

2.2 Sut mae ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith yn gwneud cais i gofrestru gyda CGA a pha feini prawf y mae angen iddynt eu bodloni.

3.0 Goblygiadau i gyflogwyr o gofrestru ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith gyda CGA

3.1 Beth mae angen i gyflogwr ei wneud?

3.2 Pa gamau ddylai cyflogwyr eu cymryd os nad yw ymarferydd dysgu seiliedig ar waith wedi cofrestru gyda'r Cyngor?

3.3 Cyfrifoldeb i atgyfeirio ymarferwyr at CGA.

4.0 Mynediad cyflogwyr at wybodaeth ar y Gofrestr

4.0 Pa wybodaeth o'r Gofrestr Ymarferwyr Addysg all gael ei rhoi i gyflogwyr?

4.1 Mynediad drwy'r we i gyflogwyr

5.0 Sut bydd cofnodion ymarferwyr yn cael eu cadw'n gyfredol?

6.0 Sut i gysylltu â'r Cyngor

1.0 Cyflwyniad

Mae Deddf Addysg Cymru 2014 a Rheoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Prif Swyddogaethau) (Cymru) 2015 fel y'u diwygiwyd, yn amlinellu'r gofyniad am gofrestru ymarferwyr yn y categori neu'r categorïau cofrestru ar gyfer y gwaith a wnânt.

Mae'n rhaid bod ymarferydd dysgu seiliedig ar waith yng Nghymru wedi cofrestru gyda Chyngor y Gweithlu Addysg (CGA) os yw'n darparu'r gwasanaethau isod **ar gyfer, neu ar ran, darparwr dysgu seiliedig ar waith** lle y bo'r darparwr dan gontract i Lywodraeth Cymru (mae hyn hefyd yn berthnasol i bob is-gontractwr ac aelod consortiwm sy'n cyflwyno hyfforddiant sydd wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru).

Yr ymarferydd ei hun, a'r darparwr dysgu seiliedig ar waith hefyd, sydd â'r cyfrifoldeb cyfreithiol am sicrhau mai ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith cofrestredig yn unig sy'n cael eu cyflogi mewn swyddi o'r fath.

Mae'r ddogfen hon yn darparu gwybodaeth i helpu cyflogwyr i gydymffurfio â'r gofyniad cyfreithiol hwn.

2.0 Pwy sydd angen cofrestru gyda Chyngor y Gweithlu Addysg (CGA) a sut maent yn cofrestru?

2.1 Pwy sydd angen cofrestru?

Mae rheoliadau'n datgan y dylai darparwyr dysgu seiliedig ar waith sicrhau bod pob ymarferydd dysgu seiliedig ar waith sy'n darparu addysg neu hyfforddiant mewn amgylchedd dysgu seiliedig ar waith wedi cofrestru gyda'r Cyngor **cyn** iddo ddechrau gweithio.

Mewn deddfwriaeth:

Ystyr dysgu seiliedig ar waith yw:

'addysg neu hyfforddiant a ddarperir-

- (a) Ar gyfer personau sy'n 16 oed neu'n hŷn (ni waeth pa un a yw hefyd yn cael ei ddarparu i bersonau o dan 16 oed), a*
- (b) Er mwyn datblygu gwybodaeth a sgiliau sy'n berthnasol i grefft, swydd neu gyflogwr penodol'.*

Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith yw:

'person sy'n darparu (neu sy'n dymuno darparu) gwasanaethau ymarferydd dysgu seiliedig ar waith'

Caiff gwasanaethau ymarferydd dysgu seiliedig ar waith eu diffinio fel a ganlyn:

- (a) Cydgysylltu a chyflenwi dysgu seiliedig ar waith;*
- (b) Asesu gwybodaeth a sgiliau person sy'n cael (neu sydd ar fin cael) dysgu seiliedig ar waith.*

Isod, mae ‘enghreifftiau’ i helpu amlygu pa weithwyr sydd angen cofrestru ond nid yw’r rhestrï’n rhai cyflawn. Trwy ddefnyddio’r diffiniadau uchod, mae angen i gyflogwyr ystyried y rôl y mae unigolyn yn ei chyflawni mewn gwirionedd ac nid dim ond teitl y swydd.

Oes	Nac oes
<ul style="list-style-type: none"> • Aseswyr • Hyfforddwyr • Cyflwynydd dysgu • Tiwtor • Anogwyr • Mentoriaid <p>Y rhai sy’n cydlynu cyflwyno dysgu seiliedig ar waith, fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pobl mewn rolau rheoli / arwain • staff sicrhau ansawdd <p>Yn ogystal: *rhai personau hunangyflogedig neu bersonau a ddarperir gan sefydliad allanol (gweler isod)</p>	<p>Staff gweinyddol fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gweinyddwyr swyddfa • cymorth ar gyfer systemau TG • adnoddau dynol • cyllid <p>Eraill:</p> <ul style="list-style-type: none"> • staff gwerthu a marchnata • gwirfoddolwyr di-dâl

*Rydym yn gwybod bod nifer bach o ymarferwyr nad ydynt yn cael eu cyflogi’n uniongyrchol gan brif contractwr neu is-contractwr ond eu bod yn darparu gwasanaethau dysgu seiliedig ar waith ar eu rhan. Mae angen i bob cyflogwr sicrhau bod unrhyw berson o’r fath wedi cofrestru gyda’r Cyngor er mwyn darparu gwasanaethau dysgu seiliedig ar waith.

Rhaid bod ymarferydd wedi cofrestru yn y categori neu’r categorïau cofrestru ar gyfer y rôl/rolau a wna. Er enghraifft, mae’n bosibl y bydd gennych staff sy’n gweithio’n rhan amser fel ymarferydd dysgu seiliedig ar waith ac yn rhan-amser mewn un o’r categorïau cofrestru eraill. Mewn achosion o’r fath, rhaid bod yr ymarferydd wedi cofrestru ym **mhob** categori perthnasol. Fodd bynnag, dim ond un ffi gofrestru y bydd yn ei thalu.

2.2 Gwneud cais i gofrestru gyda CGA

Sut i gofrestru

I gofrestru, mae’n rhaid cydymffurfio â Rheolau Cofrestru Cyngor y Gweithlu Addysg ac mae’r pecyn cais ar gyfer cofrestru ar gael i’w lawrlwytho o wefan y Cyngor (www.cga.cymru).

Mae dogfen arweiniad wedi’i chynnwys yn y pecyn cais sy’n rhoi amlinelliad clir o’r meini prawf cymhwyso ar gyfer cofrestru ym mhob categori neu gategorïau cofrestru y mae eu hangen.

Os bydd ymgeisydd i gofrestru yn cyflwyno datganiad ar ei ffurflen gais, bydd ei addasrwydd i gofrestru yn cael ei ystyried yn ffurfiol yn unol â chyfrifoldeb Priodoldeb i Ymarfer y Cyngor. Lle nad yw’r Cyngor yn fodlon ynghylch addasrwydd yr ymgeisydd i gofrestru ac ni ellir ei gofrestru, bydd y Cyngor yn ei hysbysu yn unol â hynny.

3.0 Goblygiadau i gyflogwyr o gofrestru ymarferydd dysgu seiliedig ar waith gyda CGA

3.1 Beth mae angen i gyflogwr ei wneud?

Wrth gydymffurfio â'r gofyniad cyfreithiol ar gyfer sicrhau bod ymarferwyr wedi cofrestru yn y categori neu'r categorïau cofrestru ar gyfer y gwaith a wnânt, dylai cyflogwyr:

- wneud **gwiriadau cyn cyflogi** i sicrhau bod ymarferydd dysgu seiliedig ar waith wedi cofrestru **cyn** dechrau gweithio. Gellir gwneud hyn drwy fynediad ar-lein i gyflogwyr i'r Gofrestr. Lle na ellir gwirio statws cofrestru ymarferydd trwy fynediad cyflogwyr, dylid cysylltu â'r Tîm Cofrestru yn uniongyrchol;
- **gwirio'n flynyddol** fod pob ymarferydd dysgu seiliedig ar waith yn ei gyflogaeth yn parhau i gofrestru, gan fod cofrestriad parhaus yn dibynnu ar dalu'r ffi gofrestru flynyddol.

Lle y bo cyflogwyr yn torri'u dyletswydd statudol yn gyson trwy gyflogi ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith anghofrestredig, mae'n ofynnol i'r Cyngor roi gwybod i Lywodraeth Cymru.

3.2 Pa gamau ddylai gael eu cymryd gan ddarparwyr dysgu seiliedig ar waith os nad yw ymarferydd dysgu seiliedig ar waith wedi cofrestru gyda'r Cyngor?

Mae'n bosibl y bydd cyflogwr yn darganfod, yn sgil cysylltu â CGA, nad yw gweithiwr neu ddarpar weithiwr wedi cofrestru. Gall fod dau reswm am hyn:

- **Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith sy'n gymwys ar gyfer cofrestru ond sydd heb gofrestru ar hyn o bryd** – ni allant ddechrau gweithio hyd nes byddant wedi cofrestru. Mewn achosion o'r fath, ar gais y cyflogwr / darpar gyflogwr, caiff pecyn cofrestru ei anfon at yr ymgeisydd.

Os bydd darparwr dysgu seiliedig ar waith yn cyflogi ymarferydd dysgu seiliedig ar waith anghofrestredig i ymgymryd â'r gwasanaethau a ddiffinnir yn adran 2.0, mae'n torri'r gyfraith.

- **Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith na ellir eu cofrestru oherwydd cyfyngiadau. *Ni ddylai* unrhyw ymarferydd dysgu seiliedig ar waith nad yw'n gymwys i'w gofrestru ***gael ei gyflogi'n ymarferydd dysgu seiliedig ar waith***.** Os yw'r ymgeisydd o'r farn ei fod yn gymwys ac yn anghytuno â'r cofnod a gedwir gan y Cyngor, byddwn yn ymchwilio i'r mater. Pan fydd ymchwiliad wedi'i gwblhau ar yr achos, caiff y cyflogwr a'r unigolyn eu hysbysu'n briodol.

Os bydd cyflogwr yn parhau'n fwriadol i gyflogi ymarferydd dysgu seiliedig ar waith anghofrestredig, mewn swydd sy'n galw am gofrestru, mae gan Lywodraeth Cymru y grym i roi cyfarwyddyd i'r cyflogwr gydymffurfio â'i ddyletswydd statudol.

3.3 Y cyfrifoldeb i gyfeirio ymarferwyr at CGA

Yn unol â Rheoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Prif Swyddogaethau) (Cymru) 2015, fel y'u diwygiwyd, mae gan holl gyflogwyr personau cofrestredig yng Nghymru gyfrifoldeb am atgyfeirio

achosion o **ymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwysedd proffesiynol difrifol a / neu gael collfarn am drosedd berthnasol** at y Cyngor.

Rhaid i gyflogwr gyfeirio unrhyw ymarferydd at y Cyngor pan fydd wedi rhoi'r gorau i ddefnyddio gwasanaethau ymarferydd neu pan allai fod wedi rhoi'r gorau i ddefnyddio gwasanaethau'r ymarferydd pe na bai'r ymarferydd wedi rhoi'r gorau i'w darparu.

Nid yw'r canlynol yn bwysicach na dyletswydd statudol cyflogwr i atgyfeirio:

- **Cytundebau setliad neu gilyddol** lle'r oedd unrhyw bosibilrwydd y gallai'r person fod wedi'i ddiswyddo pe na wnaed y cytundeb.
- **Diswyddo am 'Ryw Reswm Sylweddol Arall'** lle'r oedd cyflogaeth wedi'i therfynu o ganlyniad i fater disgyblu (ymddygiad a/neu gymhwysedd).

Atgoffir pob cyflogwr bod atgyfeirio o dan yr amgylchiadau uchod yn ofyniad statudol a'i fod yn gysylltiedig â honiadau o ymddygiad amhroffesiynol annerbyniol, anghymhwysedd proffesiynol difrifol a / neu gael collfarn am drosedd berthnasol.

Os daw'r Cyngor i wybod na wnaeth cyflogwr neu nad yw cyflogwr yn atgyfeirio achosion ato yn unol â'r gofynion statudol, gall atgyfeirio'r cyflogwr hwnnw at Lywodraeth Cymru a all roi Cyfarwyddeb cydymffurfio i'r cyflogwr.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau o gwbl am atgyfeirio ymarferwyr at y Cyngor, cysylltwch â'r Tîm Priodoldeb i Ymarfer (e-bost priodoldebymarfer@cga.cymru)

4.0 Mynediad gan gyflogwyr at wybodaeth ar y Gofrestr

O dan Reoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg 2015, fel y'u diwygiwyd, mae'n ofynnol i'r Cyngor ddarparu is-set o wybodaeth am ymarferwyr penodol os bydd cyflogwr neu ddarpar gyflogwr yn gofyn am hynny. Mae hyn yn berthnasol i bersonau cofrestredig neu anghofrestredig y cedwir cofnodion ar eu cyfer ar y gronfa ddata.

Mae Cofrestr y Cyngor yn dal gwybodaeth am ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith yng Nghymru [yn unig](#).

4.1 Pa wybodaeth o'r Gofrestr Ymarferwyr Addysg all gael ei rhoi i gyflogwyr?

Mae'r wybodaeth a all gael ei darparu i ddarparwyr dysgu seiliedig ar waith wedi'i hamlinellu yn rhan 8, Rheoliadau Swyddogaethau CGA.

Os bydd cyflogwr / darpar gyflogwr eisiau cadarnhau a yw ymarferydd wedi cofrestru, dylid cael cadarnhad o statws cofrestru trwy ddefnyddio mynediad y cyflogwr at y Gofrestr, trwy'r ddolen ddiogel o'n gwefan. Os bydd cyflogwr yn cael trafferth dod o hyd i ymarferydd, dylai gysylltu â'r Tîm Cofrestru yn uniongyrchol (cofrestru@cga.cymru).

Mae'r ddeddfwriaeth yn disgrifio'n benodol at ba ddibenion y gall cyflogwyr ofyn am wybodaeth. Mae CGA yn rhoi ymatebion i gyflogwyr ar sail bod y wybodaeth yn cael ei rhyddhau at y diben penodol ac yn ddarostyngedig i'r rheolau ynghylch datgelu sydd wedi'u hamlinellu isod:

- ni ddylai'r wybodaeth gael ei datgelu i unrhyw berson heblaw'r ymarferydd y mae'r wybodaeth yn ymwneud â hi;
- caiff y wybodaeth ei chyflenwi ar yr amod y caiff ei defnyddio at ddiben cael gwybod a yw'r person yn addas i'w gyflogi neu i barhau i'w gyflogi.

Os yw unrhyw un o'r meysydd hyn yn bryder posibl, caiff y Dirprwy Brif Weithredwr ei hysbysu cyn rhyddhau unrhyw wybodaeth.

Dim ond aelodau'r Tîm Cymwysterau a Chofrestru yng Nghyngor y Gweithlu Addysg fydd yn rhoi gwybodaeth am gofnodion ymarferwyr er mwyn ymateb i geisiadau, a chynhelir gwiriadau priodol ar fanylion adnabod cyn rhyddhau unrhyw wybodaeth.

4.2 Mynediad drwy'r we i gyflogwyr

Mae'r Cyngor yn darparu'r cyfleuster i gyflogwyr gael mynediad electronig i'r Gofrestr er mwyn iddynt allu cyflawni eu gwiriadau cofrestru eu hunain. I gael rhagor o wybodaeth neu arweiniad ar ddefnyddio'r mynediad, cysylltwch â'r Tîm Cymwysterau a Chofrestru.

5.0 Sut bydd cofnodion ymarferwyr yn cael eu cadw'n gyfredol?

Gall y wybodaeth a gedwir ar gofnod ymarferydd newid o bryd i'w gilydd ac mae cofrestru yn amodol ar gydymffurfio â Rheolau Cofrestru Cyngor y Gweithlu Addysg. Yn hynny o beth, mae'n ofynnol i **ymarferwyr** roi gwybod i'r Cyngor, o fewn mis, am newid i unrhyw fanylion amdanynt sydd wedi'u cofnodi ar y Gofrestr.

Fodd bynnag, mae'r Cyngor hefyd yn awyddus i gael manylion o'r fath gan gyflogwyr yn barhaus, yn ddelfrydol gan ddefnyddio'r cyfleuster mynediad i gyflogwyr a ddarperir ar eu cyfer ar-lein.

6.0 Sut i gysylltu â'r Cyngor

Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau at y canlynol:

Cysylltu : Y Tîm Cymwysterau a Chofrestru
Cyfeiriad : 9^{fed} Llawr, Tŷ Eastgate, 35-43 Heol Casnewydd, Caerdydd, CF24 0AB
Ffôn : 029 2046 0099
E-bost : cofrestru@cga.cymru